

Zadeva C-922/19**Povzetek predloga za predhodno odločanje v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

17. december 2019

Predložitevno sodišče:

Hoge Raad der Nederlanden (Nizozemska)

Datum predložitvene odločbe:

13. december 2019

Tožeča stranka:

Stichting Waternet

Tožena stranka:

MG

Predmet postopka v glavni stvari

Postopek v glavni stvari zadeva spor med Stichting Waternet (v nadaljevanju: Waternet), podjetjem za oskrbo s pitno vodo, in MG, fizično osebo, ki se je preselila, glede vprašanja, ali oskrba s pitno vodo s strani Waterneta pomeni nenaročeno dobavo in, če je odgovor na to vprašanje pritrdilen, ali to posledično pomeni, da za MG ni nastala obveznost plačila.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Ta predlog na podlagi člena 267 PDEU se, prvič, nanaša na razlago člena 9 Direktive 97/7/ES in člena 27 Direktive 2011/83/EU v povezavi s členom 5(5) Direktive 2005/29/ES in točko 29 Priloge I k tej direktivi, zlasti pojma „nenaročena dobava (pitne vode)”. Tovrstna dobava pomeni prepovedano nepošteno poslovno prakso. Drugič, vprašanje je, ali zgoraj navedene določbe Direktiv nasprotujejo sklenitvi pogodbe.

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je treba člen 9 Direktive o prodaji na daljavo in člen 27 Direktive o pravicah potrošnikov v povezavi s členom 5(5) in točko 29 Priloge I k Direktivi o nepoštenih poslovnih praksah razlagati tako, da gre za nenaročeno dobavo pitne vode v smislu teh določb, če je poslovna praksa podjetja za oskrbo s pitno vodo sestavljena iz naslednjega:

(i) podjetje za oskrbo s pitno vodo je na podlagi zakona (a) znotraj dodeljenega mu območja za oskrbo s pitno vodo izključno pristojno in zavezano zagotavljati pitno vodo preko cevovodov in (b) zavezano vsakomur, ki za to zaprosi, predložiti ponudbo za priključek na javni vodovod in ponudbo za oskrbo s pitno vodo;

(ii) podjetje za oskrbo s pitno vodo ohrani priključek stanovanja potrošnika na javni vodovod, kot je bil, preden se je potrošnik vselil v stanovanje, zaradi česar je v cevovodih v stanovanju potrošnika pritisk, in zaradi česar lahko potrošnik po izvedbi aktivnega in zavednega dejanja – odpiranja pipe ali primerljivega dejanja – če želi, odjema pitno vodo tudi po tem, ko je sporočil, da ne želi skleniti pogodbe o oskrbi s pitno vodo;

(iii) podjetje za oskrbo s pitno vodo zaračuna stroške, če je potrošnik z izvedbo aktivnega in zavednega dejanja dejansko odjemal pitno vodo, pri čemer obračunane tarife pokrivajo stroške, so pregledne in nediskriminatorne ter jih nadzoruje država?

2. Ali člen 9 Direktive o prodaji na daljavo in člen 27 Direktive o pravicah potrošnikov v povezavi s členom 5(5) in točko 29 Priloge I k Direktivi o nepoštenih poslovnih praksah nasprotujejo domnevi, da je med podjetjem za oskrbo s pitno vodo in potrošnikom sklenjena pogodba o oskrbi s pitno vodo, če (i) potrošnik – tako kot povprečni potrošnik na Nizozemskem – ve, da so z oskrbo s pitno vodo povezani stroški, (ii) potrošnik kljub temu daljše obdobje sistematično porablja pitno vodo, (iii) potrošnik tudi po tem, ko je od podjetja za oskrbo s pitno vodo prejel pismo dobrodošlice, račune in opomine, nadaljuje s porabo pitne vode in (iv), potrošnik, potem, ko je bila izdana sodna odobritev za odklop vodovodnega priključka stanovanja, sporoči, da si vendarle želi pogodbo s podjetjem za oskrbo s pitno vodo?

Navedene določbe prava Unije

Direktiva 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 1997 o varstvu potrošnikov glede sklepanja pogodb pri prodaji na daljavo: uvodna izjava 16; člena 9 in 14

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES in Uredbe (ES)

št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah): uvodne izjave 6, 7 in 17; členi od 5 do 9 in 15; Priloga I, točka 29

Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta: uvodna izjava 60; členi 3, 4 in 27

Navedene določbe nacionalnega prava

Burgerlijk Wetboek (civilni zakonik, v nadaljevanju: BW): člen 7:7(2) (stari), artikel 7:7(2) (sedanji)

Wet van 18 juli 2009, houdende nieuwe bepalingen met betrekking tot de productie en distributie van drinkwater en de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening (zakon z dne 18. julija 2009 z novimi določbami o proizvodnji in distribuciji pitne vode ter organizaciji javnega vodovoda; v nadaljevanju: Drinkwaterwet): členi 1, 3, 4, 5, 8, 9 in od 10 do 13

Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, van 17 april 2012, nr. IENM/BSK-2012/14677, houdende regels met betrekking tot het afsluiten van kleinverbruikers van drinkwater (uredba št. IENM/BSK-2012/14677 državnega sekretarja za infrastrukturo in okolje z dne 17. aprila 2012 s pravili o odklopu pitne vode majhnim uporabnikom; v nadaljevanju: Regeling afsluitbeleid voor kleinverbruikers van drinkwater): členi 2, 3, 4 in 6

Besluit van 23 mei 2011, houdende bepalingen inzake de productie en distributie van drinkwater en de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening (sklep z dne 23. maja 2011 z določbami o proizvodnji in distribuciji pitne vode ter organizaciji javnega vodovoda; v nadaljevanju: Drinkwaterbesluit)

Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu van 14 juni 2011, nr. BJZ2011046947 houdende nadere regels met betrekking tot enige onderwerpen inzake de voorziening van drinkwater, warm tapwater en huishoudwater (uredba št. BJZ2011046947 državnega sekretarja za infrastrukturo in okolje z dne 14. junija 2011 o podrobnih pravilih glede nekaterih zadev v zvezi z oskrbo s pitno vodo, sanitarno vodo in vodo za gospodinjstvo; v nadaljevanju: Drinkwaterregeling)

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 V praksi se na Nizozemskem pri selitvi potrošnika priključka stanovanja na javni vodovod ne odklopi (neposredno), in sicer tudi če je stanovalec, ki se je odselil, odpovedal pogodbo s podjetjem za oskrbo s pitno vodo in stanovalec, ki se priseljuje, (še) ni sklenil pogodbe s podjetjem za oskrbo s pitno vodo. Ta praksa

izhaja med drugim iz zakonsko predpisane dolžnosti podjetja za oskrbo s pitno vodo, da sledi politiki, katere namen je preprečiti, da bi bili potrošniki odklopljeni od javnega vodovoda.

- 2 MG je od septembra 2012 stanovalec stanovanja v Amsterdamu (v nadaljevanju: stanovanje). Ko se je vselil v to stanovanje, se pri Waternet – podjetju, ki je v skladu z Drinkwaterwet preko cevovodov v občini Amsterdam izključno pristojno za oskrbo s pitno vodo – ni prijavil kot novi stanovalec, stari stanovalec pa se tedaj še ni odjavil. Waternet je dobavljalo pitno vodo na ta naslov.
- 3 Račune za oskrbo s pitno vodo je v obdobju do 1. januarja 2014 plačal prejšnji stanovalec stanovanja.
- 4 Waternet je 12. novembra 2014 poslalo MG tako imenovano pismo dobrodošlice.
- 5 Waternet je od 18. novembra 2014 MG poslalo račune za oskrbo s pitno vodo za obdobje od 1. januarja 2014.
- 6 MG računov, ki jih je Waternet poslalo za obdobje od 1. januarja 2014 do 18. novembra 2016, ni plačal.
- 7 Waternet je pri kantonrechter (okrajni sodnik posameznik) na rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu) vložilo tožbeni zahtevek zoper MG, s katerim primarno zahteva plačilo dobavljenе pitne vode. Ta sodnik je ta zahtevek s sodbo z dne 4. novembra 2016 zavrnil.
- 8 Waternet se je nato zoper to sodbo vložilo pritožbo na gerechtshof Amsterdam (pritožbeno sodišče v Amsterdamu). Waternet je od tega sodišča zahtevalo, naj sodbo z dne 4. novembra 2016 razveljavi in MG naloži plačilo 283,79 EUR za porabo vode v obdobju od 1. januarja 2014 do 18. novembra 2016, skupaj z zakonskimi obrestmi in stroški. Gerechtshof Amsterdam je v sodbi z dne 10. aprila 2018 to sodbo potrdilo.
- 9 Waternet je na podlagi tega pri Hoge Raad der Nederlanden (vrhovno sodišče Nizozemske; v nadaljevanju: predložitveno sodišče) vložilo kasacijsko pritožbo.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 10 MG v bistvu navaja, da z Waternet ni sklenil pogodbe in da mu je Waternet dobavljalo pitno vodo, ne da bi on za to prosil.
- 11 Waternet, prvič, trdi, da je Gerechtshof Amsterdam napačno uporabilo pravo glede pojma „nenaročena dobava” v smislu čl 7:7(2) (sedanji) BW. Po mnenju Waternet ne gre za „nenaročeno dobavo”, če se potrošnik, za katerega je treba domnevati, da potrebuje vodo v lastnem stanovanju, sam odloči, da bo odjemal vodo z uveljavljanjem zakonske obveznosti priključka in oskrbe z vodo podjetja za oskrbo s pitno vodo. To vsekakor velja na Nizozemskem, kjer podjetje za

oskrbo s pitno vodo deluje kot monopolist na trgu z reguliranimi tarifami in brez tržnih sil, zaradi česar načeloma ne more biti agresivne prodajne prakse. Poleg tega je pomembno, da podjetje za oskrbo s pitno vodo nima resničnih možnosti za preprečevanje porabe pitne vode. Dalje, člen 7:7(2) (stari) BW naj se ne bi uporabljal za oskrbo s pitno vodo in naj ne bi nasprotoval sklenitvi pogodbe na podlagi porabe pitne vode.

- 12 Drugič, Waternet navaja, da je Gerechtshof Amsterdam nepravilno odločilo, da med Waternet in MG ni bila sklenjena pogodba. Po mnenju Waternet Gerechtshof Amsterdam ni upoštevalo, da (i) je MG vedel, da oskrba s pitno vodo ni zastoj, (ii) je MG kljub temu štiri leta sistematično porabljal pitno vodo, (iii) je MG s porabo pitne vode nadaljeval še potem, ko je od Waternet prejel pismo dobrodošlice ter račune in opomine, ki so temu sledili, in (iv) da je MG po tem, ko je bila izdana sodna odobritev za odklop vodovodnega priključka stanovanja, sporočil, da vendarle želi skleniti pogodbo z Waternet.

Kratek povzetek obrazložitve predloga

Prvo vprašanje

- 13 Predložitveno sodišče opozarja, da mora preveriti, ali je poslovna praksa Waternet nepoštena, ker gre za nenaročeno dobavo pitne vode.
- 14 Sklicuje se na to, da je tovrstna dobava prepovedana na podlagi člena 7:7(2) (stari) BW, kar je upoštevno za preučitev terjatve Waternet za obdobje od 1. januarja 2014 do 12. junija 2014, in na podlagi člena 7:7(2) (sedanji) BW, kar je upoštevno za preučitev terjatve Waternet za obdobje od 13. junija 2014 dalje. Nenaročene dobave so poleg tega prepovedane tudi na podlagi člena 5(5) Direktive 2005/29 in točke 29 Priloge I k tej Direktivi, člena 9 Direktive 97/7 ter člena 27 Direktive 2011/83.
- 15 Navaja, da ima zadevna oskrba s pitno vodo te značilnosti:
- 1) Waternet je na podlagi zakona znotraj svojega območja za oskrbo s pitno vodo izključno pristojno in zavezano k dobavi pitne vode preko cevovodov;
  - 2) Waternet je na podlagi zakona dolžno vsakomur, ki za to zaprosi, predložiti ponudbo za priključek na javni vodovod in za dobavo pitne vode;
  - 3) Waternet je ohranilo že obstoječi priključek stanovanja MG na javni vodovod. S tem je v stanovanju v ceveh ostal pritisk in je MG lahko odjemal pitno vodo, če je želel, tudi po tem, ko je sporočil, da ne želi skleniti pogodbe za dobavo pitne vode, in
  - 4) Waternet je pitno vodo, ki jo je MG odjemal, obračunalo po zakonsko reguliranih tarifah.

- 16 Predložitveno sodišče poudarja, da je po njegovem predhodnem mnenju glede vprašanja, ali je šlo za nenaročeno dobavo pitne vode, treba odgovoriti nikalno. Po mnenju sodišča poslovna praksa Waternet ne škoduje neposredno ekonomskim interesom povprečnega potrošnika in ne omejuje njegove svobode delovanja v zvezi z odjemom pitne vode. Prav tako niso posredno oškodovani ekonomski interesi zakonitih konkurentov Waternet, saj v zvezi z dobavo pitne vode na Nizozemskem ni niti tržnih sil na prostem trgu niti konkurence. Obravnavana dobava torej tudi ni poslovna praksa, ki bi bila prepovedana v skladu z Direktivo 2005/29.
- 17 Dalje, opaža, da se obravnavana zadeva glede razlage pojma „nenaročena dobava“ v pomembnih točkah razlikuje od primera, na podlagi katerega je bila izdana sodba z dne 13. septembra 2018, Wind Tre in Vodafone Italia (C-54/17 in C-55/17, EU:C:2018:710). Tako nizozemski potrošniki nimajo proste izbire glede ponudnika pitne vode, vsi stroški se obračunajo, ko potrošnik izvede aktivno in zavedno dejanje; in povprečni nizozemski potrošnik se zaveda, da so z dobavo pitne vode povezani stroški. Zato naj sodna praksa Sodišča Evropske unije v tem primeru ne bi bila upoštevana.

Drugo vprašanje

- 18 Predložitveno sodišče želi dalje izvedeti, ali zgoraj navedene določbe direktiv nasprotujejo temu, da je bila med Waternet in MG sklenjena pogodba.
- 19 Predložitveno sodišče pojasnjuje, da je MG vedel, da so z dobavo pitne vode povezani stroški, da je kljub temu štiri leta sistematično porabljal pitno vodo, da je s porabo pitne vode nadaljeval tudi po tem, ko je prejel pismo dobrodošlice podjetja Waternet ter račune in opomine, ki so temu sledili, in da je po tem, ko je bila izdana sodna odobritev za odklop vodovodnega priključka stanovanja, sporočil, da si vendarle želi skleniti pogodbo z Waternet.